

Када је у питању *стварна надлежност*, Закон легализује правило да се стварна надлежност органа одређује прописима који уређују одређену управну област или надлежност појединих органа, с тим да уређује и начин утврђивања стварне надлежности у ситуацији када се она не може одредити на овај начин, као ни према природи управне ствари – у том случају стварно је надлежан орган у чијем су делокругу послови опште управе.

Месна надлежност одређује се у односу на више различитих критеријума, прецизирањем везе која мора да постоји између неког предмета и неког органа да би тај предмет спадао у његову месну надлежност.

Ови критеријуми узимају се у обзир супсидијерно, односно ако посебним законом нису утврђени, а односе се на следеће:

1) у управним стварима које се тичу непокретности – месна надлежност се одређује према месту где се непокретност налази;

2) у управним стварима које се тичу пословне или друге делатности странке – месна надлежност се одређује према седишту странке или месту где се делатност обавља или би требало да се обавља;

3) у управним стварима које се тичу послова из надлежности органа – месна надлежност се одређује према седишту органа, односно седишту његове подручне јединице ако се ствар односи на послове подручне јединице;

4) у управним стварима које се тичу брода или ваздухоплова или у којима је повод за вођење поступка настао на броду или ваздухоплову – месна надлежност се одређује према луци уписа брода или матичном аеродрому ваздухоплова;

5) у осталим управним стварима – месна надлежност се одређује према пребивалишту странке, а ако странка нема пребивалиште у Републици Србији, према њеном боравишту, а ако она нема ни боравиште у Републици Србији, према њеном последњем пребивалишту или боравишту у Републици Србији.

Такође, у случају када се месна надлежност не може одредити према наведеним правилима, одређује се према месту у коме је настао повод за вођење управног поступка.

Код *месне надлежности више органа*, тзв. стицаја месне надлежности више органа, надлежан је онај орган пред којим је прво покренут поступак. При томе, месно надлежни органи могу и да се споразумеју који ће од њих водити поступак, али сваки од њих мора на свом подручју да предузме радње које не трпе одлагање.

Поред тога, ако у току поступка настану чињенице због којих месно надлежан постане други орган, орган пред којим је покренут поступак задржава месну надлежност, при чему може уступити предмет другом органу ако то знатно олакшава поступак, нарочито странци. Ову ситуацију имамо, на пример, када у току трајања поступка дође до промене законских прописа о месној надлежности за решавање конкретне управне ствари или када се због друге околности промени месно надлежни орган (странка промени пребивалиште и томе слично).

Договором органа, органа и странака или самих странака не може се мењати стварна и месна надлежност, што значи да постоји *обавезност правила о стварној и месној надлежности*.

Посебна ограничења надлежности односе се само на службене радње у зградама и другим објектима које користи Војска Србије које могу да се предузимају само када их орган пријави надлежном војном органу и с тим у вези се прецизира да се службене радње у зградама и другим објектима за посебне намене које се користе за војне потребе у министарству надлежном за послове одбране или Војсци Србије предузимају по одобрењу министра надлежног за послове одбране. Ова посебна врста просторног ограничења надлежности заправо је произишла из разлика које постоје између тзв. цивилних и војних власти.

13.2. Сукоб надлежности.